

วิเคราะห์วิกฤตเงินเยนอ่อนค่าเป็นประวัติการณ์และปัญหาสินค้าแพงในญี่ปุ่น ปี 2569

ภาวะเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomics) ของประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบันกำลังเผชิญกับจุดเปลี่ยนทางโครงสร้างที่สำคัญ จากแรงกดดันสองด้านหลัก คือ การอ่อนค่าอย่างรุนแรงของค่าเงินเยน และอัตราเงินเฟ้อ (Inflation) ที่พุ่งสูงขึ้นจากต้นทุนนำเข้า โดยระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์สหรัฐได้พุ่งทะยานทะลุระดับ 162 เยนต่อดอลลาร์ ซึ่งถือเป็นระดับที่อ่อนค่าที่สุดในรอบกว่า 37 ปี ท่ามกลางสถานการณ์ดังกล่าว ผลสำรวจความเชื่อมั่นทางธุรกิจของกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่ของธนาคารกลางญี่ปุ่น หรือ ทังกัน (Tankan Survey) ประจำไตรมาสล่าสุด ซึ่งวัดจากดัชนีการแพร่กระจาย (Diffusion Index) กลับยังคงอยู่ที่ระดับบวก 22 ซึ่งปรับตัวขึ้น 5 จุดติดต่อกันเป็นไตรมาสที่ 5 ขณะที่ดัชนีของกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ผลิตรายใหญ่อยู่ที่ระดับบวก 32 สะท้อนว่าภาคเอกชนรายใหญ่ของญี่ปุ่นยังคงมีความยืดหยุ่นทางธุรกิจค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม ในแง่การคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อภาคธุรกิจ บริษัทในญี่ปุ่นต่างประเมินว่าอัตราเงินเฟ้อจะติดตัวขึ้นไปอยู่ที่ระดับร้อยละ 2.6 ในอีก 3 ปี และ 5 ปีข้างหน้า ซึ่งทะลุกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อระยะยาวที่ร้อยละ 2 ของธนาคารกลางญี่ปุ่น (Bank of Japan) ไปแล้ว สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในตลาดสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Goods) ที่ผู้ผลิตอาหารและเครื่องใช้รายใหญ่ในญี่ปุ่นได้ประกาศปรับขึ้นราคาสินค้ารวมกันถึง 2,566 รายการเฉพาะในเดือนกรกฎาคม 2569 นี้ โดยคิดเป็นการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 21.9 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า นำโดยกลุ่มสินค้าจำเป็นอย่างเบหมิ้งสำเร็จรูปและขนมปัง นอกจากนี้ ดัชนีราคาที่ดินริมถนนทั่วประเทศเฉลี่ยยังปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 ซึ่งเป็นการเติบโตต่อเนื่องเป็นปีที่ 5 โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงโตเกียวที่พุ่งสูงที่สุดถึงร้อยละ 9.4 อันเป็นสัญญาณบ่งชี้ถึงปริมาณเม็ดเงินลงทุนและภาคการท่องเที่ยวที่ยังคงขยายตัวอย่างหนาแน่น

ปรากฏการณ์เงินเยนอ่อนค่าและราคาสินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมากที่เกิดขึ้นพร้อมกันนี้ เป็นผลลัพธ์มาจากปัจจัยผสมผสานทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยในแง่ของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยระหว่างประเทศ (Interest Rate Differential) ทางคณะกรรมการนโยบายการเงินสหรัฐฯ (Federal Open Market Committee) ได้ปรับเปลี่ยนมุมมองนโยบายการเงินโดยคาดการณ์ว่าจะมีการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยอีกครั้ง ส่งผลให้นักลงทุนในตลาดทุนแห่เข้าซื้อดอลลาร์และเทขายเงินเยนอย่างต่อเนื่อง ในทางกลับกัน แม้ธนาคารกลางญี่ปุ่นจะเพิ่งปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายไปอยู่ที่ระดับร้อยละ 1 ในช่วงเดือนมิถุนายน แต่รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี ซานาเอะ ทากาอิชิ (Sanae Takaichi) มีแนวโน้มและแสดงความต้องการที่จะรักษามาตรการกระตุ้นทางการเงิน (Monetary Stimulus) และมาตรการทางการคลัง (Fiscal Stimulus) เอาไว้เพื่อหนุนการเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ ส่งผลให้ผู้เล่นในตลาดการเงินมองว่าธนาคารกลางญี่ปุ่นอาจไม่สามารถผลักดันการขึ้นดอกเบี้ยได้อย่างรวดเร็วพอที่จะลดช่องว่างส่วนต่างดอกเบี้ยกับสหรัฐฯ ได้ในอนาคตอันใกล้ ปัจจัยเสริมที่ซ้ำเติมสถานการณ์คือวิกฤตภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) ในตะวันออกกลางและแรงกดดันบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่สหรัฐฯ และ

☐ นโยบายภาครัฐ ☒ เศรษฐกิจการลงทุน ☒ แนวโน้มการตลาด ☐ รายงานสินค้าและบริการ ☐ อื่น ๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระบือ
อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
11000

Office of Commercial Affairs,
Royal Thai Embassy, Tokyo JAPAN
สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ
ณ กรุงโตเกียว

TEL : +81-3-3221-9482
FAX : +81-3-3221-9484
E-Mail : thaitctokyo@thaitrade.jp
Website : www.thaitrade.jp

อิหร่านจะสามารถบรรลุข้อตกลงหยุดยั้งชั่วคราว ความขัดแย้งดังกล่าวได้ส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบและน้ำมันนัฟธา (Naphtha) ทั่วโลกดีดตัวสูงขึ้น ซึ่งสร้างผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนบรรจุภัณฑ์และวัตถุดิบต้นน้ำของอุตสาหกรรมหลากหลายประเภท ประกอบกับการที่ภาครัฐกิจญี่ปุ่นจำนวนมากตัดสินใจเร่งจัดซื้อวัตถุดิบล่วงหน้า (Advance Procurement) เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการขาดแคลนในระบบโลจิสติกส์ ยิ่งกลายเป็นแรงเร่งให้เกิดเงินเฟ้อฝังอุปทาน (Cost-push Inflation) และดันดัชนีราคาขายปลีกในประเทศให้สูงขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ/ผู้ประกอบการไทย

สถานการณ์ความผันผวนทางเศรษฐกิจในญี่ปุ่นนี้เปรียบเสมือนเหรียญสองด้านที่มีทั้งวิกฤตและความท้าทายสำหรับผู้ส่งออกไทย ในด้านที่เป็นอุปสรรค การที่เงินเยนอ่อนค่าลงไปแตะระดับ 162 เยนต่อดอลลาร์ ส่งผลให้ผู้นำเข้าชาวญี่ปุ่นมีต้นทุนในการซื้อสินค้าจากประเทศไทยแพงขึ้นอย่างมาก เนื่องจากสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ของไทยมักจะทำสัญญาซื้อขายในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐหรือบาท แรงกดดันด้านราคานี้อาจทำให้คู่ค้าชาวญี่ปุ่นหันมาขอลดราคารับซื้อ ชะลอคำสั่งซื้อ หรือจำกัดการนำเข้าเฉพาะสินค้าที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น การที่ผู้ประกอบการญี่ปุ่นรายย่อยยังคงมีความกังวลในการส่งผ่านต้นทุนที่เพิ่มขึ้นไปยังผู้บริโภค เนื่องจากรายได้ที่แท้จริง (Real Income) ของครัวเรือนญี่ปุ่นถูกกดดันจากค่าครองชีพ ก็ยังทำให้การปรับขึ้นราคาขายปลีกของสินค้าไทยในตลาดญี่ปุ่นทำได้ค่อนข้างจำกัด ในทางกลับกัน วิกฤตครั้งนี้ก็นำมาซึ่งโอกาสใหม่สำหรับผู้ส่งออกไทย โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าทดแทนราคาประหยัด จากรายงานข้อมูลทีระบุว่าราคาสินค้าอาหารในประเทศญี่ปุ่นพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นในปัจจุบันหันมาเน้นความคุ้มค่าและเลือกซื้อสินค้าราคาประหยัดมากกว่าเดิม จึงเป็นโอกาสทองของสินค้าอาหารสำเร็จรูปกลุ่มแบรนด์ห้าง (Private Brand) และวัตถุดิบอาหารแปรรูปจากไทยที่มีต้นทุนการผลิตที่มีประสิทธิภาพและแข่งขันได้ดีในตลาดโลก นอกจากนี้ จากการที่ราคาที่ดินในทำเลทองเที่ยวและหัวเมืองใหญ่ของญี่ปุ่นยังคงเติบโตอย่างคึกคัก ย่อมสะท้อนว่าภาคการท่องเที่ยวและการบริการภายในญี่ปุ่นยังคงหนาแน่น ซึ่งจะช่วยส่งแรงหนุนทางอ้อมให้ความต้องการสินค้าในกลุ่มโรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจจัดเลี้ยง หรือโฮเรกา (HoReCa) ขยายตัวตามไปด้วยเช่นกัน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของ สคต. (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ)

โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบันกำลังเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจเงินเฟ้อ (Inflationary Economy) อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมครั้งใหญ่หลังจากที่ประเทศติดอยู่ในภาวะเงินฝืด (Deflation) มานานหลายทศวรรษ ปัจจุบันบริษัทและผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นเริ่มมีความจำเป็นต้องยอมรับการปรับขึ้นราคาสินค้าที่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงในตลาดโลก ดังนั้น แม้ว่าการส่งออกสินค้าทั่วไปของไทยในเชิงปริมาณ (Volume) อาจชะลอตัวลงบ้างจากผลกระทบด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินเยน แต่ในเชิงมูลค่า (Value) แล้ว สินค้าไทยที่มีคุณลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัว หรือสินค้าที่สามารถเข้าไปช่วยลดต้นทุนในกระบวนการผลิตให้แก่คู่ค้าญี่ปุ่นได้ จะยังคงได้รับการตอบรับที่ดี ดัชนีความเชื่อมั่นทั้งกันของกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่ที่ยังคงรักษาเสถียรภาพในแดนบวกได้นั้น ยืนยันว่าห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) การผลิตของฝั่งอุตสาหกรรมในญี่ปุ่นไม่ได้หยุดชะงัก และยังคงมีแรงขับเคลื่อนในการนำเข้าสินค้าทุนรวมถึงวัตถุดิบขึ้นกลางจากประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

☐ นโยบายภาครัฐ	☒ เศรษฐกิจการลงทุน	☒ แนวโน้มการตลาด	☐ รายงานสินค้าและบริการ	☐ อื่น ๆ
Call Center 1169 www.ditp.go.th www.thaitrade.com	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ 563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระบือ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000	Office of Commercial Affairs, Royal Thai Embassy, Tokyo JAPAN สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว	TEL : +81-3-3221-9482 FAX : +81-3-3221-9484 E-Mail : thaitctokyo@thaitrade.jp Website : www.thaitrade.jp	

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการไทย

เพื่อรักษาความได้เปรียบและขยายมูลค่าการค้าระหว่างไทยและญี่ปุ่นภายใต้ความกดดันรอบนี้ ผู้ประกอบการไทยควรพิจารณาปรับเปลี่ยนโครงสร้างการเสนอราคาและการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Risk Management) โดยอาจเจรจาการค้าโดยใช้สกุลเงินที่หลากหลายขึ้น หรือเสนอทางเลือกการตกลงราคาในสกุลเงินเยนสำหรับลูกค้ารายใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ทางการค้ามาอย่างยาวนาน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระต้นทุนความเสี่ยงของฝั่งญี่ปุ่น ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือทางการเงินประเภทสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward Contract) เพื่อล็อกราคาอัตราแลกเปลี่ยนและป้องกันความผันผวนของรายรับที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศ นอกจากนี้ ผู้ส่งออกไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อาหารแช่แข็ง และเครื่องปรุงรส ควรมุ่งเน้นไปที่การเจาะตลาดสินค้าแบรนด์ห้างและการเป็นผู้รับจ้างผลิต หรือ OEM เนื่องจากผู้ประกอบการซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านค้าปลีกรายใหญ่ในญี่ปุ่นกำลังเร่งหาพันธมิตรต่างชาติเพื่อผลิตสินค้าแบรนด์ของตัวเองในราคาประหยัดเพื่อดึงดูดลูกค้า ในขณะเดียวกัน ควรจะชูจุดเด่นด้านการลดขยะอาหาร (Food Waste) และความยั่งยืน (Sustainability) ในกระบวนการผลิต สอดรับกับรายงานของรัฐบาลญี่ปุ่นที่ชี้ว่าปริมาณขยะอาหารในประเทศลดลงสู่ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาคสังคมญี่ปุ่นตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าสูงสุด การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่สามารถยืดอายุการเก็บรักษาสินค้าให้ยาวนานขึ้น (Longer Shelf-life) หรือการปรับขนาดสินค้าให้พอดีต่อการบริโภคในแต่ละครั้ง จะช่วยเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจเลือกซื้อของผู้นำเข้าและผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นได้อย่างมีนัยสำคัญ

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

แปลและเรียบเรียงจาก

หนังสือพิมพ์ The Japan News วันที่ 1 กรกฎาคม 2569

☐ นโยบายภาครัฐ ☒ เศรษฐกิจการลงทุน ☒ แนวโน้มการตลาด ☐ รายงานสินค้าและบริการ ☐ อื่น ๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ
อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
11000

Office of Commercial Affairs,
Royal Thai Embassy, Tokyo JAPAN
สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ
ณ กรุงโตเกียว

TEL : +81-3-3221-9482
FAX : +81-3-3221-9484
E-Mail : thaitctokyo@thaitrade.jp
Website : www.thaitrade.jp